

Manual Diagnosa-promoziun- valitaziun

Amt für Volksschule und Sport
Uffizi per la scola populara ed il sport
Ufficio per la scuola popolare e lo sport

Quest manual d'agid è vegnì concepì sco document electronic. Vus pudais cliccar sin ils segns dals links (en il text ed arrivais uschia directamain en las passaschas da text decisivas ed actualas en ils documents originals (per exempel documents uffizials, Plan d'instrucziun 21 GR, rapports spezial). Natiralmain pudais Vus er stampar il document, ma

alura na disponis Vus betg da questa funcziun da link. L'uffizi per la scola populara ed il sport publitgescha ils documents tar il Plan d'instrucziun 21 Grischun en general en furma electronica. Ils links en il document vegnan actualisads mintga onn.

Register dal cuntegn

1.	INTRODUCZIUN	4
2.	NOZIUNS.	5
3.	DUMONDAS DA PRINCIP	6
3.1	Tenuta da basa	6
3.2	Funcziuns da la valitaziun	6
3.3	Punct da referiment da la valitaziun	7
3.4	Normas	8
3.5	Examinaziun da l'adempliment da las normas.	9
3.6	Dimensiuns da la valitaziun	12
3.7	Scolaras e scolars che han in basegn spezial da promoziun	13
3.8	Decisiuns che concernan la carriera da scola	13
3.9	Cumpetenzas transversalas	14
4.	MEDS AUXILIARS PER LA VALITAZIUN	15
4.1	Fegls da valitaziun	15
4.2	Tabella da valitaziun	16
4.3	Rasters da cumpetenza	18
4.4	Profils da cumpetenza	19
5.	SCALAS DA VALITAZIUN	20
5.1	Deducziun da las notas d'attestat.	20
5.2	Scala da notas.	21
6.	STRUCTURA DALS ATTESTATS.	22
6.1	Cuntegns dals attestats	22
6.2	Cumportament social, d'emprender e da lavurar	24
6.3	Rapport davart l'emprender	24
6.4	Scolaziun speziala	24
7.	AGIUNTAS.	25
7.1	Glossari	25
7.2	Register dals links	25

1. Introducziun

Il mars 2016 ha la regenza grischuna approvà il Plan d'instrucziun 21 Grischun (PI21 GR) inclusiv las tavlas da lecciuns ed ha incumbensà l'uffizi per la scola populara ed il sport (USS) da procurar che tut las parts participadas vegnian introducidas cun quità. La tavla da lecciuns ed il manual d'agid qua avant maun furman la basa per adattar las denominaziuns dals roms en l'ordinaziun da scola e per adattar il document d'attestat. Il manual d'agid serva sco basa per las furmaziuns supplementaras obligatorias entaifer la scola davart il tema «*Diagnosa - promoziun - validaziun*», che la scola auta da pedagogia dal Grischun (SAPGR) organisescha en collavuraziun cun l'inspecturat da scola. El cuntegna ina survista da tut ils aspects essenzials da la validaziun e renviescha als documents uffizials respectivs (consultabels cun links). Cun in «*Facit*» a la fin da mintga paragraf dat el a partir dal chapitel 3 a las personas d'instrucziun infurmaziuns davart l'impurtanza da la validaziun en il process d'emprender e davart quai che las personas d'instrucziun duain observar en lur pratica da validaziun. Decleraziuns da noziuns sa chattan en il glossari (aggiunta 7.1).

En il Plan d'instrucziun 21 da la conferenza dals directurs chantunals da l'educaziun publica dals chantuns germanofons (CDEP-T) n'è la validaziun betg reglà. La regulaziun è chausa dals chantuns. En il chantun Grischun ha la regenza concludì: «Ils principis da la validaziun cumplessiva ch'è vegnida pratigada fin ussa sco er la concepziun dals attestats vegnan mantegnids.»

Link: Conclus da la regenza PI21 dals 15-03-2016

Link: Rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR

Il preschent *Manual d'agid Diagnosa, promoziun, validaziun* inditgescha il rom ch'il chantun Grischun fixescha per Diagnosa – promoziun – validaziun en il PI21 GR. El s'orientescha al *Rapport spezial „Valitar“ da la CDEP-T* dal november 2015. Il manual d'agid è vegnì elavurà d'ina grupp da project, a la quala han collavurà sut la direcziun dal USS mintgamai ina represchentanta u in represchentant da las personas d'instrucziun, da la SAPGR, da l'inspecturat da scola ed in accompagnader extern.

A l'introducziun dal PI21 GR restan bleras chaussas che sa refereschan a la validaziun talas e qualas:

- *Las basas en la lescha da scola:* Mintga semester datti in attestat. Las prestaziuns specificas da las scholaras e

dals scholars vegnan validadas en la 1. e 2. classa dal stgalim primar cun notas, cun plets u en in rapport davart l'emprender ed a partir da la 3. classa cun notas. Il cumportament social, d'emprender e da lavurar vegn validà sco fin ussa cun fitg bun, bun, sufficient u insufficient.

- *La tenuta da basa dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient:* La validaziun serva en emprima lingia a la promoziun. Las scholaras ed ils scholars vegnan promovids e validads a moda cumplessiva.

Link: Las decisziuns da promoziun èn orientadas tenor la promoziun da l'emprender

- *Las pretensiuns da basa da la populaziun:* La validaziun e las decisziuns pertutgant la carriera da scola (promoziun, assegnaziuns) duain esser objectivas e raschunaivlas e la validaziun da quai che las scholaras ed ils scholars han emprendì.
- *La cumpetenzza da las personas d'instrucziun:* Notas d'attestat restan ina decisziun professiunala da la persona d'instrucziun sin basa da sia instrucziun. «Davart la promoziun decida la persona d'instrucziun da classa suenter avair consultà las autras personas d'instrucziun...» (art. 42 da la lescha da scola). Per la communicaziun da sia validaziun a las scholaras ed als scholars ed a las personas responsablas per l'educaziun dovran ellas codes simpels e bain chapibels.

Link: Promoziun en la lescha da scola

Link: Tavlas da lecciuns da la scola populara GR a partir da l'onn da scola 2018/19

L'introducziun dal PI21 GR mida tranter auter il suandant:

- Adattadas vegnan las *denominaziuns dals roms* en l'ordinaziun da scola, la *nomenclatura* en las directives concernent ils attestats e la promoziun sco er ils *formulars d'attestat* incl. las explicaziuns.
- *La via a la nota* vegn descritta pli detagliadamain: La persona d'instrucziun fixescha las finamiras per sia instrucziun sa referind al stgalim da cumpetenzza respectiv dal PI21 GR: Tge duain las scholaras ed ils scholars savair a la fin d'ina unitad d'instrucziun? La persona d'instrucziun controlla, sche las scholaras ed ils scholars han cuntanschi questas finamiras e resumescha sia validaziun da las differentas unitads d'instrucziun en la nota da semester. La validaziun da la prestaziun duai sa basar sin furmas da

validaziun multifaras che resguardan tant il process d'emprender sco er il product.

- *Feedbacks* han dapli valur: Las scholaras ed ils scholars survegnan regularmain reacziuns davart process d'emprender e davart lur prestaziuns.

2. Noziuns

Cumpetenza

Il PI21 GR descriva quai che las scholaras ed ils scholars emprendan en il decurs dal temp da scola obligatoric en furma da cumpetenzas. Per acquistar ina **cumpetenza** dovri trais chaussas:

1. *Enconuschientschas*: Las enconuschientschas e la chaipientscha ch'èn necessarias per schliar ina lezia u in pensum. Da quai fan part er l'analisa e la structuraziun d'infurmaziuns.
2. *Savair*: L'abiltad e l'inschign d'applitgar la savida en la pratica per schliar ina lezia u in pensum.
3. *Vulair*: La prontezza, la tenuta e la voluntad d'acquistar e d'applitgar enconuschientschas e savida.

Il PI21 GR s'orientescha a la noziun da cumpetenzas da Franz E. Weinert. Cun descriver las finamiras da l'instrucziun en furma da cumpetenzas cumbinescha el cuntegns culturals cun abilitads ed inschigns dal rom ed interdisciplinars, che ston vegnir acquistads. El cumbinescha ina cun l'autra enconuschientschas e savida, cumpetenzas dal rom e persunalas sco er socialas e metodicas.

Link: Noziun da cumpetenza tenor Weinert, p. 27s.

Envers l'instrucziun enconuschenta orientada a las finamiras d'emprender resultan tar la promoziun orientada a las cumpetenzas ils suandants spustaments d'accent:

- *Svilup da las cumpetenzas*: Il PI21 GR sviluppescha las cumpetenzas davent da la scolina fin a la fin da la scola populara en 3 ciclus tenor roms e champs da cumpetenza. Per realisar il plan d'instrucziun sin ils differents stgallims da scola ed en las differentas classas dattan ils meds d'instrucziun e las furmaziuns supplementaras a la SAPGR agids d'orientaziun.
- *Cuntegns didactics*: Perquai ch'il PI21 GR prescriba ils cuntegns dal rom a moda main impegnativa, è la tscherma dals cuntegns didactics tras las persunas d'instrucziun tant pli impurtanta. Ella è ina decisiun professiunala individuala da las persunas d'instrucziun.

- *Finamiras da l'instrucziun*: Las cumpetenzas preschentadas en il PI21 GR na sa laschan savens betg realisar directamain; ins las cuntanscha pir a vista pli lunga. Las finamiras da l'instrucziun da la persuna d'instrucziun duain dentant avair ina relaziun directa cun las cumpetenzas dal PI21.
- *Curvegnas en il team da scola* daventan pli impurtantas: Ils teams da scola procuran per ina validaziun cumparegliabla da las cumpetenzas entaifer la scola.
- *Furmas d'emprender*: In vast repertori da furmas d'instrucziun è ina premissa impurtanta. Dumagnar independentamain las cumpetenzas d'applicaziun daventa pli impurtant. La libertad metodica en il senn da l'art. 60 da la lescha da scola resta garantida.
- *Cumpetenzas d'agir*: Unitads d'instrucziun na mettan betg mo en il center l'acquisiziun d'enconuschientschas, mabain focusseschan er l'applicaziun. La realisaziun da las enconuschientschas e da la savida en novas situaziuns d'agir daventa pli impurtanta. La perseveranza da las scholaras e dals scholars, lur concentraziun e lur abiltad da schliar problems vegnan exercitadas pli ferm.
- *Prestaziuns*: Cumpetenzas daventan visiblas mo en prestaziuns respectivamain en acziuns. Sin lur via a la cumpetenza sa chattan las singulas scholaras ed ils singuls scholars en differents lieus. Correspundentamain furneschan els differentas prestaziuns, cur ch'els schlian ina lezia u in pensum che vegn dà a tuts a medem temp. Las notas valiteschan las prestaziuns furnidas tenor nivels.

Link: Furmaziun supplementara PI21 GR a la SAPGR

Diagnosa – promoziun – validaziun

Diagnosa signifitga en il context da scola da valitar las scholaras ed ils scholars areguard caracteristicas relevantas per l'emprender e per l'instrucziun e da sa far in maletg davart lur premissas d'emprender, lur stadi d'emprender e lur potenzial d'emprender. En quest manual d'agid vegn la noziun «*diagnosa*» duvrada sco aspect parzial da la validaziun formativa. La diagnosa daventa pli impurtanta. Ils ultims onns èn vegnids stgaffids blers schemas orientads a las cumpetenzas che las persunas d'instrucziun pon duvrar sco meds auxiliars per questa incumbensa.

Promoziun vul dir il sustegn cun cleras finamiras dal svilup da las cumpetenzas da las scholaras e dals scholars tras las persunas d'instrucziun.

Validaziun designescha la validaziun dal svilup da las cumpetenzas da las scholaras e dals scholars en vista a las finamiras fixadas tras la persuna d'instrucziun (validaziun tras terzas persunas) u tras las scholaras ed ils scholars (autovalidaziun).

3. Dumondas da princip

En la diagnosa, la promoziun e la valitaziun da las scholaras e dals scholars èn impurtants ils suandants aspects da la valitaziun. Els vegnan enumerads en las parts qua sutvart.

Tenuta da basa (3.1)	Orientaziun da la promoziun/selecziun.
Funcziuns (3.2)	Formativ: andament da l'emprender Summativ: stadi da la prestaziun Prognostic: prognosa da la carriera
Punct da referiment (3.3)	Finamiras da l'instrucziun/meds d'instrucziun/plan d'instrucziun
Normas (3.4)	Cumpetenzza da basa/finamiras da l'instrucziun
Examinaziuns da l'ademplant da las normas (3.5)	Analisa individuala da la situaziun/chantuns/Svizra
Dimensiuns (3.6)	Cuntegn/qualitad
Basegn spezial da promoziun (3.7)	Plans da promoziun, adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun, directivas concernent mesiras da la pedagogia speziala
Carriera da scola (3.8)	Promoziun/selcziun
Cumpetenzas transversalas (3.9)	Cumportament social, d'emprender e da lavurar
Meds auxiliars per la valitaziun (4.)	Raster da valitaziun, raster da cumpetenzza, profil da valitaziun
Communicaziun dals resultats (5.1)	Discurs/attestat
Scalas (5.2)	Definiziun e furmas d'applicaziun

3.1 Tenuta da basa

Cun la lescha da scola 2012 e cun las *Directivas concernent ils attestats e la promoziun* è la cultura da valitaziun en las scholas dal chantun Grischun sa sviluppada gia fermamain en la direcziun che daventa lianta cun il PI21 GR: ils attestats èn il motiv per in discurs davart il process d'emprender da las scholaras e dals scholars. Las notas servan sco codes simpels per la chapientscha en discurs da valitaziun. Valitaziuns vegnan sustegnidas d'observaziuns fixadas en scrit. Il valitar n'è betg in'activitad isolada, mabain in da plirs aspects en la concepziun dal process d'emprender tenor la maxima «promover e valitar a moda cumplessiva». Il PI21 GR na tschenta naginas sfidas fundamentalmain novas per valitar las scholaras ed ils scholars. Il cuntrari: Cun ses svilup da cumpetenzas e cun l'endentament da cumpetenzas professiunalas e transversalas porscha el a las persunas d'instrucziun in agid supplementar per decisiuns da valitaziun. La valitaziun a maun da criteris transparents sut l'aspect da la promoziun stat natiralmain en il center.

Link: [Paradigma da promoziun en las directivas](#)

FACIT CONCERNENT LA TENUTA DA BASA

La tenuta da basa na sa mida betg cun il PI21: Tenor la lescha da scola e tenor las directivas concernent ils attestats e la promoziun stat anc adina en il center il paradigma da promoziun.

3.2 Funcziuns da la valitaziun

Per che umans sappian e possian emprender, dovran els regularmain resuns (feedback). Er tar ina instrucziun orientada a las cumpetenzas tutga ina buna cultura da resun. En l'instrucziun tenor il PI21 GR ha perquai il barat davart process d'emprender ina gronda impurtanza.

La valitaziun dal process d'emprender da las scholaras e dals scholars tras las persunas d'instrucziun è en scola la furma la pli impurtanta dal resun. En la valitaziun persequiteschan las persunas d'instrucziun differentas finamiras. Ellas valiteschan lur scholaras e scholars a moda formativa, summativa u prognostica.

- Tar la valitaziun *formativa* tutga la valitaziun dal stadi d'emprender da la singula scolara u dal singul scolar e l'observaziun da progress e da problems en lur process d'emprender individual. La valitaziun formativa resguarda competenzas specificas, persunalas, socialas e metodicas. El sa basa sin differentas funtaunas d'informaziun, per exempel lezijs e pensums d'examen e controllas d'emprender, portfolios, accziuns e cumportaments observabels. Per il success d'emprender individual e per la promoziun cumplessiva da la personalitad è la valitaziun formativa la furma da valitaziun la pli efficazia e resta perquai vinavant centrala en l'instrucziun da mintgadi.
- La valitaziun *summativa* metta il focus sin il stadi da prestaziun da la scolara u dal scolar a la fin d'ina perioda pli lunga (unitad d'emprender, semester, onn da scola e ciclus) e tira bilantscha davart las competenzas acquistadas. La valitaziun summativa s'orientescha a las competenzas dal plan d'instrucziun ed a las finamiras da l'instrucziun. Ensem cun elements da la valitaziun formativa èn ils resultats da la valitaziun summativa l'object da discurs cun ils geniturs e vegnan cumprovads en l'attestat.
- La valitaziun *prognostica* è impurtanta per decisiuns da carriera (promoziun, selecziun, tscherna da la professiun e da la scola). Ella dumonda, sche las premissas per ina participaziun cun success ad in proxim pass da la carriera da furmaziun èn dadas. El sa basa sin resultats da la valitaziun summativa e resguarda er en il senn d'ina valitaziun cumplessiva elements da la valitaziun formativa, competenzas transversalas sco er autras caracteristicas persunalas.

Impurtant èsi ultra da quai da render las scolaras ed ils scolars capabels da far ina autovalitaziun. Cun valitar l'agen emprender sa mussa quai ch'è vegnì emprendì. La reflexiun davart il stadi d'emprender cuntanschi pussibilitesch da sviluppar perspectives per process d'emprender futurs e da formular aspectativas.

Il manual renviescha en emprima lingia ad instruments ed a materialias che sustegnan las persunas d'instrucziun tar la valitaziun summativa.

[Link: Directivas concernent ils attestats e la promoziun](#)

[Link: Funcziuns dal giudicament](#)

[Link: Basas tar il PI21, p. 12/13](#)

FACIT CONCERNENT LAS FUNCZIUNS DA LA VALITAZIUN

- La valitaziun cumpiglia la funcziun formativa, summativa e prognostica. En l'instrucziun vegnan duvradas vinavant tut las trais funcziuns da la valitaziun.
- La valitaziun è ina decisiun pedagogica professiunala che sa basa sin observaziuns intenziunadas da la persuna d'instrucziun.

3.3 Punct da referiment da la valitaziun

Il punct da referiment central per valitar las scolaras ed ils scolars resta er en il PI21 GR l'instrucziun. Cun planisar lur instrucziun ston las persunas d'instrucziun ponderar sin basa dal plan d'instrucziun e dals meds d'instrucziun, tge finamiras da l'instrucziun sin tge nivel che lur scolaras e scolars duain cuntanscher a maun da tge temas. Quai vul dir: Er cun il PI21 GR è il cuntanscher las finamiras che la persuna d'instrucziun ha fixà per l'instrucziun, la scala la pli impurtanta per la valitaziun. Tgi che sa basa – cun fixar las finamiras – sin ils stgalims da cumpetenza che ston vegnir acquistads tenor il PI21 GR sa basa er tar sia valitaziun sin il Plan d'instrucziun 21.

[Link: Valitar, rapport spezial da la CDEP, paginas 7–9](#)

Il PI21 GR sco tal porscha il rom general per formular las finamiras da l'instrucziun. El mussa sco in cumpass la direcziun per quai che las persunas d'instrucziun duain far pertutgant la didactica dal rom, numnadamain fixar finamiras en furma da competenzas – pia descripciuns da las pretensiuns che lur scolaras er scolars èn en cas da dumagnar independentamain en situaziuns che vegnan creadas en l'instrucziun. El descriva en tge successiun tge competenzas che duain vegnir elavuradas en tge ciclus (mintgamai 3 fin 4 onns). El definescha per mintga cumpetenza ina finamira fundamenta-

la che las scholaras ed ils scholars duain cuntanscher a la fin d'in ciclus. Amez il 2. ciclus (a la fin da la 4. classa dal stgalim primar) e dal 3. ciclus (amez la 2. classa dal stgalim secundar I) è ultra da quai tschentads puncts d'orientaziun. Quels prescriban tge stgalims da cumpetenza che ston vegnir elavurads liantamain fin a quel mument. Els servan a las persunas d'instrucziun sco agid da planisaziun e d'orientaziun. Pertutgant il temp èn els determinadas uschia ch'els furman ina cesura sin il stgalim primar tranter la 4. e la 5. classa sco er – sin il stgalim secundar I – la basa per ils examens d'admissiun en scolas da cuntinuaziun.

Il PI21 GR fixescha il rom per ils objects da l'instrucziun e da la valitaziun da las prestaziuns. El numna ils temas/cuntegns relevants e furnescha la basa per il grad da difficultad e da complexitad da las lezias e dals pensums spetgads. Ses secturs spezials reflecteschan accents tematics ch'èn resultats dal svilup da la societad durant ils ultims dus decennis. En la valitaziun vegnan cumparegliadas prestaziuns cun differentas normas. Da quai vegnan – tut tenor la funcziun da la situaziun da cumparegliaziun – deducidas mesiras adequatas. Igl è l'incumbensa da la persuna d'instrucziun da tschermer a maun dal PI21 GR la norma adattada resp. la funcziun da valitaziun per pudair accompagnar activamain e cun success il process d'emprender. Per las linguas estras cuntegnan ils feglis d'informaziun dal USS ultra da quai informaziuns per valitar las prestaziuns e per analisar la situaziun durant l'onn da scola:

Talian

[Link: Fegl d'informaziun davart il giudicament da la prestaziun en talian sin il stgalim secundar I](#)

[Link: Analisa da la situaziun dal talian sin il stgalim secundar I](#)

Englais

[Link: Fegl d'informaziun davart il giudicament da la prestaziun en englais sin il stgalim primar](#)

[Link: Analisa da la situaziun da l'englais sin il stgalim secundar I](#)

Per concepì medes d'instrucziun è il PI21 GR percenter prescripziun directa. En ils medes d'instrucziun èn concretisads ils cuntegns sco er las lezias ed ils pensums che furman la basa da la valitaziun. Ils medes d'instrucziun èn las «descripziuns da la via» per l'instrucziun. Sche las persunas d'instrucziun prendan las finamiras da lur instrucziun sco basa per lur criteris per valitar la prestaziun da las scholaras e dals scholars e sche questas finamiras èn accordadas cun ils medes d'instrucziun e cun il plan d'instrucziun, pon ellas partir dal fatg che la valitaziun corresponda al plan d'instrucziun.

[Link: Situaziun actuala dals medes d'instrucziun](#)

FACIT CONCERNENT IL PUNCT DA REFERIMENT DA LA VALITAZIUN

- Las finamiras da l'instrucziun vegnan deducidas dals stgalims da cumpetenza fixads en il plan d'instrucziun.
- Per las persunas d'instrucziun restan las finamiras da l'instrucziun ch'ellas determineschan sezzas il punct da referenza central per giuditgar lur scholaras e scholars. Criteris decisivs èn il cuntegn ed il grad da difficultad da las lezias e dals pensums sco er la dumonda, quant independentamain che las scholaras ed ils scholars san far questas lezias u quests pensums.
- Ils medes d'instrucziun concretiseschan las finamiras dal PI21 GR e mettan a disposiziun a las persunas d'instrucziun materialias adattadas.

3.4 Normas

Per fixar las finamiras da l'instrucziun e per far la valitaziun che sa basa sin quellas finamiras existan per las persunas d'instrucziun differentas cundiziuns generalas che duain vegnir differenziadas en las parts che suondan qua sutvart.

Cumpetenzas da basa

Il PI21 GR fixescha per la fin da mintga ciclus per tut ils roms cumpetenzas da basa liantas e definescha stgalims da cumpetenza cuntinuants. Las cumpetenzas da basa inditgeschan quels stgalims da cumpetenza che las scholaras ed ils scholars duain cuntanscher il pli tard fin la fin dal ciclus respectiv. Supplementarmain ston las scholaras ed ils scholars survegnir la pussaivladad en tut ils trais ciclus da lavurar vi dals stgalims da cumpetenza che surpassan las cumpetenzas da basa. Ellas ed els duain survegnir la pussaivladad da s'aprofundar en temas ed en cuntegns supplementars resp. da lavurar en lur agen tempo vi da stgalims da cumpe-

tenza cuntinuants. Quai vul dir: Las scholaras ed ils scholars che cuntanschan en in ciclus tut ils stgalims da cumpetenzas han – en il rom correspondent – las premissas da suandar sin il proxim stgalim l'instrucziun cun pretensiuns extendidas. Per la valitaziun èn pia impurtants tuts dus elements structurals, la cumpetenzas da basa ed ils stgalims da cumpetenzas supplementars. Quai duai vegnir exprimì en la valitaziun da las prestaziuns en quests roms.

Las scholaras ed ils scholars che cuntanschan las cumpetenzas da basa dal plan d'instrucziun en in rom, adempleschan las aspectativas che vegnan fatgas envers ellas ed els en quest ciclus. Sin il stgalim primar ed en las classes da nivel dal stgalim secundar I cun pretensiuns fundamentalas vegnan da princip dadas notas suffizientas per prestaziuns che correspundan a las cumpetenzas da basa dal plan d'instrucziun. En classes da nivel dal stgalim secundar I cun pretensiuns extendidas po percurer vegnir spetgà dapli che mo cuntanscher las cumpetenzas da basa per survegnir ina nota suffizienta. Sche las cumpetenzas da basa èn cuntanschidas, po da princip vegnir giuditgà pir a la fin dals ciclus. En la pratica n'è quai però betg fitg relevant per la singula persuna d'instrucziun e na basta er betg sco basa per la valitaziun.

[Link: Cumpetenzas da basa](#)

Finamiras da l'instrucziun

Bler pli impurtantas èn en la pratica las directivas per la valitaziun en ils attestats a la fin da mintga semester sco er la promoziun d'in stgalim da la scola populara al proxim stgalim pli aut. Decisivas per la valitaziun èn perquai las finamiras da l'instrucziun che las personas d'instrucziun determineschan sin basa da las directivas dal plan d'instrucziun per la fin dal semester resp. per la fin dal stgalim. Las cumpetenzas da basa dal PI21 GR ed ils puncts d'orientaziun porschan a las personas d'instrucziun agids, co ch'ellas duain formular las finamiras da l'instrucziun a la fin dal semester e dal stgalim. Perquai ch'i n'è anc adina betg obligatoric en il Grischun da frequentar la scolina, na po la valitaziun a la fin da la scolina betg vegnir integrada senza problems en l'emprim ciclus.

Promoziun

Il PI21 GR na cuntegna naginas explicaziuns davart la nun-promoziun u davart ils criteris per midar a scolars da cuntinuaziun. Quels puncts èn reglads en las directivas concernent ils attestats e la promoziun, en las directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I ed en las directivas concernent la procedura d'admissiun. Questas directivas vegnan actualisadas en vista a l'introducziun dal PI21 GR.

[Link: Directivas concernent ils attestats e la promoziun](#)

[Link: Directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I](#)

[Link: Directivas concernent la procedura d'admissiun](#)

Finamiras da furmaziun naziunalas

Las cumpetenzas da basa dal Plan d'instrucziun 21 sa basan en ils champs da las linguas da scola (tudestg, rumantsch, talian), en las linguas estras talian ed englais, en matematica sco er en las scienzas natiralas sin las cumpetenzas fundamentalas ch'èn vegnidas concluidas da la CDEP e che valan per tut la Svizra (finamiras da furmaziun naziunalas). Uschia vegn realisada l'incumbensa da la constituziun federala d'armonisar las finamiras dals stgalims da scola.

FACIT CONCERNENT LAS NORMAS

- Cun las cumpetenzas da basa che las scholaras ed ils scholars duain cuntanscher a la fin da mintga ciclus fixescha il PI21 GR las prescripziuns generalas centralas.
- Prestaziuns che conferman che las cumpetenzas da basa èn vegnidas acquistadas, vegnan valitadas per regla cun notas suffizientas.
- La persuna d'instrucziun determinescha finamiras da l'instrucziun che sias scholaras e ses scholars duain cuntanscher a la fin da mintga semester. En quest connex s'orientescha ella vi da las cumpetenzas da basa dal PI21 GR.
- Il dar notas en las singulas classes na sa mida betg.
- En vista a decisiuns da midada a la fin dal stgalim da scolina e dal stgalim primar ston vegnir integrads en la valitaziun er ils stgalims da cumpetenzas cuntinuants che tutgan tar l'incumbensa dal stgalim.
- Las basas legalas ed ils process concernent l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun u la dispensaziun da roms restan tals e quals.

3.5 Examinaziun da l'adempliment da las normas

Valitaziun da las scholaras e dals scholars

Las personas d'instrucziun controllan, sche lur scholaras e scholars cuntanschan las finamiras da l'instrucziun. Ellas valiteschan il stadi d'emprender da la scolara u dal scholar. Las

persunas d'instrucziun observan ils progress ed ils problems en il process d'emprender individual e pondereschan en il cas singul, sch'il betg cuntanscher da las finamiras da l'instrucziun maina ad ina nota d'attestat insufficienta e/u sch'igl è necessari da prender mesiras da promoziun. Per cumparegliar lur atgnas normas da validaziun cun talas d'autras persunas d'instrucziun stat a disposiziun ina retscha d'instruments.

Attestat

Tenor las directivas concernent ils attestats e la promoziun ston vegnir validads tut ils roms en mintga semester: «La fin da mintga semester vegn fatga la validaziun cun in attestat da notas che po vegnir cumpletta d'in rapport individual davart l'emprender. Cun l'attestat a la fin dal segund semester sto vegnir validà l'entir onn da scola. En quest attestat sto la validaziun da l'emprim semester vegnir resguardada adequata-main.»

[Link: Directivas concernent ils attestats e la promoziun, art. 1 al. 3](#)

La validaziun duai sa basar sin in dumber grond avunda d'occaiuns da validaziun. En quest connex vala la suandanta regla generala: I dovra uschè bleras validaziuna summativ per semester sco dumber da lecziuns per rom.

Analisa individuala da la situaziun

Actualmain vegnan applitgads en il chantun Grischun ils suandants instruments per l'analisa individuala da la situaziun en quai che riguarda tschertas cumpetenzas:

Differents products vegnan purschids da las chasas edituras per meds d'instrucziun dals chantuns Son Gagl e Turtig: sco analisa da la situaziun «Stellwerk» e «Klassencockpit» (anc fin l'onn 2020); sco plattafurma d'emprender il «Lernpass» (mez da la 2. fin la fin da la 3. classa dals stgalim secundar I); svilupadas vegnan la plattafurma d'emprender «Lernlupe» (3. fin 6. classa primara) ed ina cumplettaziun dal «Lernpass», uschia che quel stat cumplainmain a disposiziun per il stgalim secundar I (avant maun mo en tudestg).

Quests instruments pussibiliteschan in'analisa independenta da la situaziun en tscherts roms e champs da cumpetenza. Els èn calibrads vi d'in dumber pli grond da scolaras e scolars e sustegnan uschia ina validaziun ch'è independenta da la norma da la classa. Sin il stgalim secundar I infurmeschan els ultra da quai las persunas d'instrucziun davart il stadi da prestaziun da lur classa en in tschert rom en relaziun cun la totalità da las classes d'in stgalim. Questas infurmaziuns pon servir a las persunas d'instrucziun a relativar lur atgnas normas da validaziun ed a gular en lur validaziun l'effect da la severità e da la bainvulentscha.

Applitgond els en il 8. onn da scola permettan els a las scolaras ed als scolars sco er a las persunas d'instrucziun da far ina planisaziun individuala dal temp da scola che resta anc. A las scolaras ed als scolars dat ina validaziun dal stadi d'emprender actual infurmaziuns impurtantas per surpigliar responsabladad per l'emprender e per serrar largias ch'èn vegnidas constatadas en vista a la tscherna da la professiun u da la scola giavischada. En spezial tar scolaras e scolars che han in basegn spezial da promoziun èsi l'incumbensa da la persuna d'instrucziun da scuvrir e da trair a niz per la tscherna da la professiun resursas ch'èn avant maun en cumpetenzas d'auters roms ed en cumpetenzas transversalas. Ils resultats da talas analisas da la situaziun vegnan discussas per regla cun las scolaras ed ils scolars. Els pon er esser l'object da discurs cun las persunas responsablas per l'educaziun. Sco datas persunalas sensibilas suttastattan els a la protecziun da datas e na dastgan betg vegnir rendids accessibels a terzas persunas ni da la scola ni da la persuna d'instrucziun. Sch'els duain vegnir duvrad per exempel en il rom d'ina procedura d'annunzia decidan las scolaras ed ils scolars en atgna responsabladad. Dal rest reglan ils chantuns co che la protecziun da datas duai vegnir applitgada.

[Link: Mussavia concernent la segirezza da datas per persunas d'instrucziun](#)

Ils resultats da quests instruments han primarmain in caracter orientativ e formativ. Perquai na dastgan ils resultats da quests instruments betg vegnir transfurmads en notas ed els na duain er uschiglio betg influenzar directamain las notas da l'attestat. Percunter pon els influenzar indirectamain las notas, sche la persuna d'instrucziun relativescha sias atgnas nor-

mas da valitaziun cun far ina cumparegliaziun transversala dal standard da prestaziun da sia classa cun la totalitad da basa.

Chantuns

Per controllar quant bain che las scolars e las singulas classas adempleschan las pretensiuns dal plan d'instrucziun a las cumpetenzas, fan ils chantuns mintgatant punctualmain retschertgas davart il stadi d'emprender. La cumparegliaziun da las prestaziuns da las classas po vegnir duvrada sco basa per sviluppar l'instrucziun. Il chantun Grischun ha fatg l'onn 2017 ina retschertga davart il stadi d'emprender en il rom „anglais“. Retschertgas davart il stadi d'emprender èn d'ina impurtanza directa per las personas d'instrucziun e per las scolars. Perquai che talas retschertgas chaschunan ina lavur considerabla, èsi però plitgusch probabel ch'ellas vegnian realisadas mintgatant a moda punctuala.

Svizra

Quant bain ch'ils chantuns cuntanschan las finamiras da furmaziun naziunalas controllan la confederaziun e la CDEP a periodicamain en tut la Svizra en il rom dal monitoring da furmaziun cun la *Examinaziun da las cumpetenzas fundamentalas* (ECF). Sche la maioritad da las scolars e dals scolars d'in chantun na cuntanscha betg las finamiras, recumondan ellas als chantuns d'adattar las cundiziuns generalas da la scola (resursas areguard il temp ed il persunal), la concepziun dal plan d'instrucziun, la furmaziun supplementara da las personas d'instrucziun ed il svilup da l'instrucziun u da la scola. Mintga chantun vegn a sa participar a la ECF cun in'emprova da controlla da classas da scola. Mintga 3 fin 4 onns duain vegnir fatgs tests en ils roms „lingua da scola“ (tudestg), „matematica“, „franzos“/„anglais“ sco er en las sci-

enzas naturalas (NUS en il 1. e 2. ciclus, natira e tecnica en il 3. ciclus). L'evaluaziun vegn fatga mo sin plaun dals chantuns. Ils resultats furman ina basa per il svilup da la qualitat sin plaun naziunal. Els vegnan integrads en il rapport da furmaziun che vegn edì en in ritmus da 4 onns (proxima publicaziun: 2018). Perquai che las ECF na permettun betg da trair conclusiuns dals resultats da singulas scolars, classas u scolars e da singuls scolars, èn ellas mo d'ina impurtanza indirecta per las personas d'instrucziun e per las scolars.

FACIT CONCERNENT L'ADEMPLEMENT DA LAS NORMAS

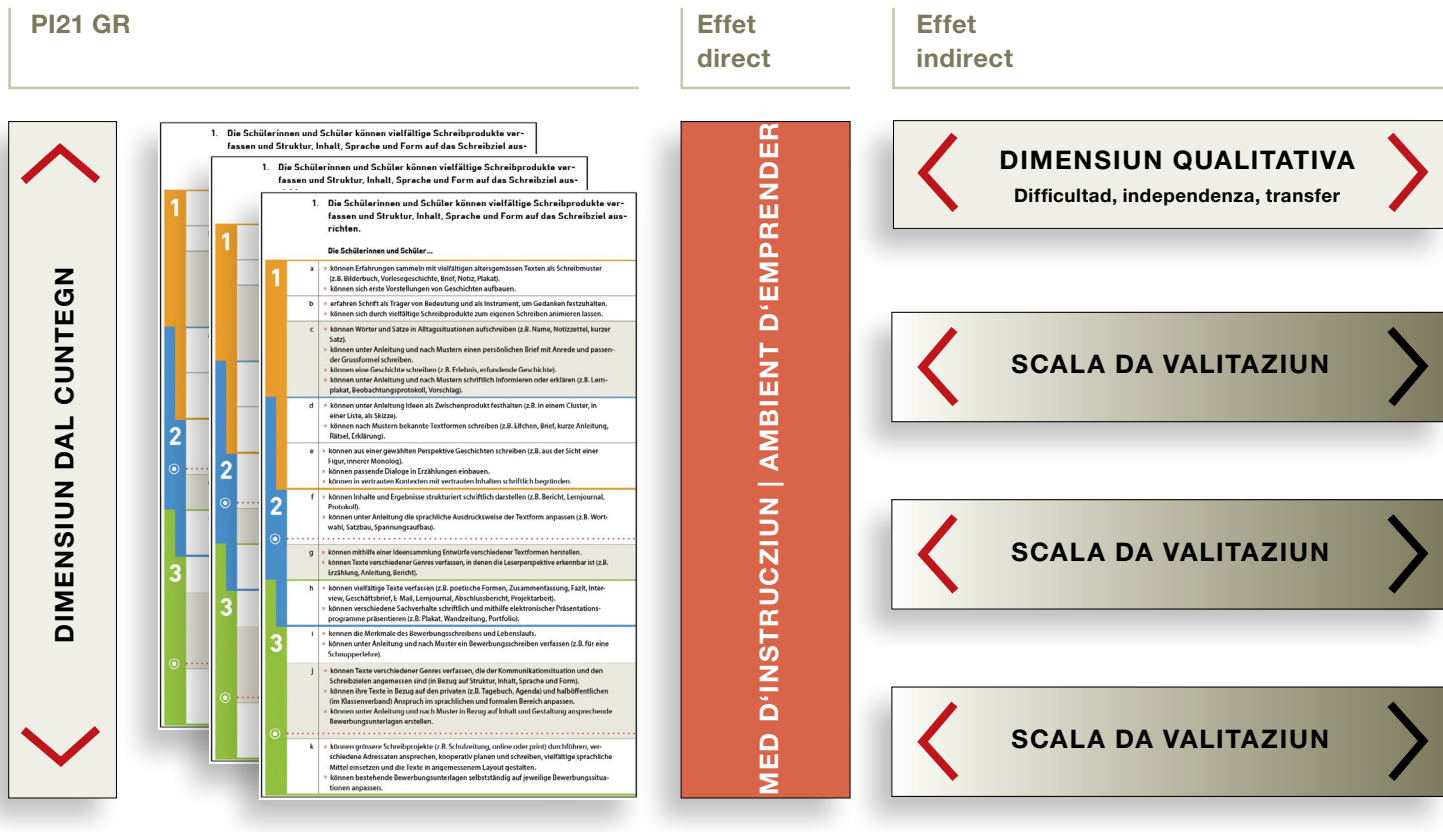
- **Regla generala:** Per la nota d'attestat sa basan las personas d'instrucziun sin in dumber sufficient da differentas furmas da valitaziun.
- Las personas d'instrucziun controllan, sche lur scolars e scolars cuntanschan las finamiras da l'instrucziun. En la valitaziun ston vegnir resguardadas stringentamain cumpetenzas dal rom e cumpetenzas transversalas.
- Per cumparegliar lur valitaziun cun auters las stattan a disposiziun ina retscha d'instruments per l'analisa individuala da la situaziun.
- Retschertgas chantunales examineschan mintgatant punctualmain, co che scolars adempleschan las cumpetenzas da basa dal Plan d'instrucziun 21.
- L'examinaziun naziunala da las cumpetenzas fundamentalas (ECF) cumpareglia mintga pèr onns, sche e co che las scolars ed ils scolars dals chantuns cuntanschan las cumpetenzas da basa.

3.6 Dimensiuns da la valitaziun

Il svilup da las cumpetenzas dal PI21 GR porscha in'orientaziun per la valitaziun. El permetta da constatar, tge fassetas d'ina cumpetenza che las scholaras ed ils scolars han acquistà e tgeninas anc betg. Per che las prestaziuns da las scholaras e dals scolars possian vegnir validadas a la fin

d'ina sequenza d'emprender d'in semester u d'in onn da scola dovri supplementarmain ina dimensiun qualitativa: Quant difficila è la lezia u il pensum? Quant independentarmain san las scholaras ed ils scolars far la lezia u il pensum? San ellas ed els applitgar l'emprender en in context nov?

Link: Valitar, rapport spezial da la CDEP, pagina 9

Da quai resultan tranter auter ils suandants principis da l'instrucziun orientada a las cumpetenzas

- **Planisar enavos:** Cun planisar ina sequenza da l'instrucziun fixescha la persona d'instrucziun l'emprim tge finamiras da l'instrucziun che las scholaras ed ils scolars duain cuntanscher a la fin d'ina sequenza. Partind dals resultats e da las premissas da las scholaras e dals scolars planisescha ella alura sia instrucziun.
- **Transparenza:** Las scholaras ed ils scolars san chapir l'intenziun ed il niz da l'instrucziun, sch'ellas ed els enconuschan il rom ed ils resultats che vegnan spetgads.
- **Orientaziun a las finamiras d'emprender:** La finamira da la sequenza da l'instrucziun vegn fixada cun las scholaras ed ils scolars. Nà da questa finamira tscherna la persona d'instrucziun – integrond l'orizont d'experiencia da las scholaras e dals scolars – ils cuntegns adattads e las mesiras curvegliantas.
- **Accepar vias d'emprender individualas:** Er a cleras fi-

namiras d'emprender datti vias d'emprender avertas e differentas. Ultra da las cumpetenzas areguard il cuntegn daventan impurtantas cumpetenzas che sa refereschon al process.

- **Orientaziun da la promoziun:** Durant l'entir process survegnan las scholaras ed ils scolars resuns davart lur stadi d'emprender, en spezial resuns formativs e propostas individualas da proceder.
- **Model da fermezza:** La connecziun cun savida e cun capacitads dat a las scholaras ed als scolars in maletg positiv da sasezs e speranza d'avair success.
- **Orientaziun a l'acziun:** Da bel principi vegn l'acquisiziun d'enconuschienschas colliada cun applicaziuns ch'èn adattadas da transferir la savida en capacitads e da promover la voluntad d'emprender.
- **Chapaivladad:** Sco basa dals discurs da valitaziun cun las scholaras ed ils scolars sco er cun ils geniturs na duain betg vegnir duvradas ponderaziuns complexas, mabain notas sco codes ch'èn bain enclegentaivels. Quels vegnan explitgads en ils discurs cun ils geniturs.

FACIT CONCERNENT LAS DIMENSIONS DA VALITAZIUN

- Il giudicament summativ da la prestaziun resguarda duas dimensiuns, numnadain il cuntegn e la qualitad.
- Per resguardar tuttas duas dimensiuns concep-schan las personas d'instrucziun il process da valitaziun sco suonda: planisar d'avent da las finamiras da l'instrucziun vers enavos, sclerir en moda transparenta las finamiras cun las scolaras ed ils scolar, acceptar vias d'emprender individualas, dar adina puspè in feedback concernent il stadi d'emprender e la finala declarer en moda simpla e chapaivla la valitaziun a las scolaras ed als scolar sco er als geniturs.

3.7 Scolaras e scolar che han in basegn spezial da promoziun

Per la scola en il Grischun è la scolaziun integrativa da princip prioritara. Ella procura per ina promoziun integrativa adequata e per la repartiziun correspundenta da las resursas duvradas.

In basegn spezial da promoziun han scolaras e scolar, sch'ellas ed els na pon cumprovadain betg suandar, betg pli suandar u sch'ellas ed els pon suandar mo per part il plan d'instrucziun da la scola regulara senza in sustegn supplementar u sch'ellas ed els han grondas difficultads en la cumpetenz sociala sco er en la capaciad d'emprender e da prestaziun. In basegn spezial da promoziun po resultar pervia da prestaziuns debblas, pervia d'impediments, pervia da cumportaments marcants u pervia da capacitads da prestaziun spezialas.

Sche las mesiras da promoziun en il rom da l'instrucziun regulara na bastan betg, pon las finamiras da l'instrucziun da las scolaras e dals scolar vegnir adattadas en il cas singul (promoziun integrativa cun adattaziun da las finamiras da l'instrucziun). Sche tut las furmas da l'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun èn gia vegnidas exauridas, pon scolaras e scolar cun finamiras d'instrucziun individualas vegnir dispensads da singuls roms.

Link: Plan d'instrucziun adattà en la lescha da scola

Link: Dispensaziun da roms en l'ordinaziun da scola

Per scolaras e scolar che na cuntanschan probablamain betg las finamiras da l'instrucziun u che las cuntanschan mo cun in sustegn da la pedagogia speziala vegni sclerì individualmain, sch'i duain vegnir previsas adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun per singuls u per plirs roms. Perquai che

questas mesiras signifitgan intervenziuns gravantas en la biografia d'emprender da las scolaras ed dals scolar pertutgads pon ellas vegnir ordinadas exclusivamain sa basond sin in'expertisa dal servetsch psicologic da scola.

Las cumpetenzas da basa n'èn betg in criteri adattà per iniziari u per permetter mesiras da la pedagogia speziala, perquai ch'i po vegnir valità pir a la fin d'in ciclus, sch'ellas èn vegnidas cuntanschidas. Gia durant il ciclus ston difficultads d'emprender vegnir identifitgadas e las mesiras da la pedagogia speziala necessarias ston vegnir iniziadas. Sco basa per la decisiun per iniziari mesiras da la pedagogia speziala servan perquai las finamiras da l'instrucziun fixadas da la persona d'instrucziun. Il proceder per planisar la promoziun è reglà en las directivas davart las mesiras da la pedagogia speziala.

Link: Directivas davart las mesiras da la pedagogia speziala

FACIT CONCERNENT IL BASEGN SPEZIAL DA PROMOZIUN

Il basegn spezial da promoziun duai vegnir identifitgà uschè baud sco pussaivel en il decurs dal ciclus. Adattaziuns da las finamiras da l'instrucziun pon vegnir ordinadas vinavant mo sa basond sin in'expertisa dal servetsch psicologic da scola.

3.8 Decisiuns che concernan la carriera da scola

Decisiuns da promoziun

Ina decisiun da promoziun resp. da nunpromoziun duai vegnir colliada cun la valitaziun generala da la situaziun da la scolara u dal scolar. En questa valitaziun ston vegnir resguardads: il maletg cumplessiv da las prestaziuns sur tut ils roms, il stadi da svilup en las cumpetenzas transversalas, eventuels motivs per la mancanza dal success en scola, il potenzial, las resursas ch'èn avant maun sco er las pussaivladads da las scolas localas e da l'ambient persunal. La repetiziun d'in onn da scola n'ha savens betg il success giavischà. Il fatg che las finamiras da l'instrucziun n'èn betg vegnidas cuntanschidas a la fin d'in semester u da l'onn da scola na duess betg esser il sulet criteri per ina decisiun da nunpromoziun. La repetiziun d'in onn da scola duai vegnir decidida mo, sch'in effect positiv per la carriera da scola da la scolara u dal scolar po vegnir spetgà. Las premissas per quai èn per regla las megras, sch'ina tala decisiun vegn prendida en il senn d'ina mesira da promoziun e sch'ella vegn sustegnida da tut las parts participadas. Er cun l'introducziun dal PI21 GR è la promoziun reglada en il chantun Grischun sco fin ussa en las Directivas concernent ils attestats e la promoziun.

[Link: Directivas concernent ils attestats e la promoziun](#)

Decisiuns da selecziun

Il PI21 GR definescha cun las cumpetenzas da basa ina limita minimala che tut las scholaras e tut ils scholars duain cuntanscher. Cun stgalims da cumpetenza supplementars fixescha el in rom pli vast per quai che las scholaras ed ils scholars pon emprender en quest ciclus. Scolas da cuntinuaziun cun cumpetenzas da basa cuntinueschan cun las cumpetenzas da basa da la scola precedent, scolars da cuntinuaziun cun pretensiuns extendidas als stgalims da cumpetenza supplementars dal ciclus precedent.

En il chantun Grischun è la selecziun reglada en las Directivas concernent la procedura d'admissiun. Dapi l'onn 2000 mettan ellas en il center il paradigma da promoziun.

[Link: Directivas concernent la procedura d'admissiun](#)

FACIT CONCERNENT DECISIUNS PERTUTGANT LA CARRIERA DA SCOLA

Promoziun, nunpromoziun e decisiuns da selecziun èn regladas en las instrucziuns e directivas. Ellas vegnan adattadas mo terminologicamain.

3.9 Cumpetenzas transversalas

Il PI21 GR descriva en il chapitel «Basas» ina tscherna da cumpetenzas transversalas ch'èn impurtantas per l'emprender per vita duranta. Il Plan d'instrucziun 21 fa la differenza tranter cumpetenzas persunalas (autoreflexiun, autonomia ed independenza), cumpetenzas socialas (abilitad da manar in dialog, abilitad da cooperar, abilitad da schliar conflicts e savair ir enturn cun diversitad) e cumpetenzas metodicas (abilitad linguistica, trair a niz infurmaziuns e schliar lezijs u pensums/problems). Quellas duain vegnir acquistadas en moda integrada en tut ils champs e roms sur tut ils trais ciclus. Correspundentamain na cuntogna il PI21 GR er betg in svilup spezial da las cumpetenzas transversalas.

[Link: Cumpetenzas transversalas en il PI21 GR](#)

L'intent da la lavur vi da las cumpetenzas transversalas en la scola populara è quel che las scholaras ed ils scholars pon concepir sezs l'agen emprender, e quai adina pli savens a moda autonoma ed independenta. Il PI21 GR oblighescha las persunas d'instrucziun da tut ils ciclus e roms da lavurar vi da cumpetenzas transversalas.

Perquai che las cumpetenzas transversalas èn essenzialas per il success d'emprender persunal è ina valitaziun formativa regulara la furma la pli efficazia per fixar mesiras da promoziun adattadas per la singula scolara u per il singul scolar. Lur valitaziun vegn preschentada da preferenza en il rom dals discurs da valitaziun annuals per mussar a las persunas responsablas per l'educaziun ils progress individuals.

En cas da la valitaziun da las cumpetenzas transversalas sa tracti plitgusch d'in chapir e d'in tschiffar la scolara u il scolar a moda subjectiva e betg d'in «mesurar a moda objectiva». Mo sch'ina persuna d'instrucziun reussescha da diagnosticar endretg il cumportament d'emprender en ina situaziun d'emprender, po ella gidar las scholaras ed ils scholars a far progress en lur process d'emprender. En la valitaziun duain vegnir resguardads tant ils progress d'emprender materials sco er las cumpetenzas transversalas.

La differenziaziun ch'è vegnida fatga fin ussa en il chantun Grischun tranter il cumportament social, d'emprender e da lavurar correspunda per gronda part a la differenziaziun che vegn fatga en il PI21 GR tranter las cumpetenzas persunalas, socialas e metodicas. Las duas differenziaziuns tractan la dumonda però sin differents plauns: Il cumportament metta l'accent sin quai che las scholaras ed ils scholars emprendan en tut las instituziuns, en las qualas ellas ed els vivan, en emprima lingua en la famiglia. La cumpetenza percenter metta l'accent sin la dumonda tge savida, tge capacitads e tge prontezza d'agir che las scholaras ed ils scholars s'acquistan en scola, pia sin la concepziun dals process d'emprender en scola. Il cumportament è ina cundiziun centrala per ina instrucziun curunada da success. Las cumpetenzas transversalas èn in resultat giavischà da l'instrucziun. I n'è betg pussaivel da separar rigurusamain quests dus plauns.

En la realisaziun dal PI21 GR introducescha il chantun Grischun perquai las cumpetenzas transversalas tenor il Plan d'instrucziun 21, mantegna però er la valitaziun vertenta dal cumportament social, d'emprender e da lavurar. En l'applicaziun datti però cleras differenzas: Perquai che las cumpetenzas transversalas èn ina part dal process d'emprender, vegn lur valitaziun resguardada directamain cun far la nota d'attestat dal rom correspundent. Il cumportament social, d'emprender e da lavurar percenter vegn valità cuminaivlamain da tut las persunas d'instrucziun participadas. Questas valitaziuns vegnan resguardadas en la valitaziun dal cumportament social, d'emprender e da lavurar che la persuna d'instrucziun da classa fa en l'attestat.

[Link: Cumpetenzas transversalas, promoziun en scola](#)

[Link: Cumportament social, d'emprender e da lavurar en las directivas concernent ils attestats e la promoziun, art. 2 al. 1 e 2](#)

FACIT CONCERNENT LAS CUMPETENZAS TRANSVERSALAS

- Las cumpetenzas transversalas duain vegnir promovidas e validadas en tut ils champs e roms a moda integrada.
- Il chantun Grischun mantegna la validaziun vertenta dal cumportament d'emprender e da lavurar e dal cumportament social sco decisiun cuminaivla professiunala dal team da persunas d'instrucziun.

4. Meds auxiliars per la **validaziun**

Il PI21 GR prevesa da valitar a medem temp pliras cumpetenzas differentas da las scholaras e dals scholars. Questa validaziun è ina decisiun professiunala individuala da la persona d'instrucziun. Ella vegn prendida sin basa d'ina vista generala da la capaciad da las scholaras e dals scholars. La validaziun è in process complex. En il sector da scola èn perquai vegnids sviluppads ils ultims onns blers meds auxiliars per la validaziun. Quels na remplazzan dentant betg la validaziun da las persunas d'instrucziun. La validaziun na sa lascha betg deducir a moda lineara sin basa da las valurs obtegnidas tras ils singuls instruments. Far diever da quests meds auxiliars è facultativ. Il chantun na fa naginas prescripziuns liantas en chausa.

- **Fegls da validaziun:** glistas per fixar las occurrenzas da validaziun
- **Rasters da validaziun:** glistas d'observaziun structuras tenor criteris davart il stadi actual d'emprender da las scholaras e dals scholars
- **Rasters da cumpetenza:** tabellas per ordinar singulas cumpetenzas en la totaliad da las cumpetenzas d'in rom
- **Profils da cumpetenza:** instruments per cumparegliar las prestaziuns cun ina glista da pretensiuns

4.1 Fegls da validaziun

Fegls da validaziun èn adattads sco instrument per documentar occurrenzas da validaziun durant in onn da scola en vista a la validaziun cumplexiva da las prestaziuns en ils roms en l'attestat da l'onn. Els structureschan il rom en champs da cumpetenza e lavuran cun ina scala che sa referescha a la definiziun da la scala da notas. Els èn adattads sco basa per discurs da validaziun, da situaziun u da promozion. Els servan cunzunt a mussar progress individuals e poner vegnir duvrads per planisar l'instrucziun a moda orientada a la promozion. Els n'èn betg ina componenta da l'attestat, mabain cuntegnan infurmaziuns complementaras. Bleras persunas d'instrucziun en scolas grischunas lavuran cun tals instruments.

Fegls da validaziun èn concepids per vegnir duvrads durant in entir onn da scola. Il dumber d'occurrenzas da validaziun per onn da scola sto esser grond avunda per pussibilitar ina

valitaziun equilibrada da tut ils secturs parzials. Sco regla generala vala: Per la nota da l'attestat fan las persunas d'instrucziun tantas valitaziuns summativas per semester sco quai ch'il rom ha lecziuns. Las persunas d'instrucziun adattan ils cuntegns dals fegls da valitaziun als puncts centrals da lur instrucziun e valiteschan tenor agen apprezzar ils secturs parzials duvrads. Il valitar na duai dentant betg dominar il mintgadi d'instrucziun. Per tegnair la lavur en in rom giustifitgabel ston cunzunt er vegnir nizzegiadas occurrenz da valitaziun formativas che accumpognan il process. Fegls da valitaziun pon vegnir manads – tenor giavisch da la persona d'instrucziun – en furma digitala u sin palpiri. Els servan a la trasparenza. Als geniturs duess perquai vegnir concedì invista dals fegls da lur uffants a chaschun da discurs da valitaziun u da situaziun.

FACIT CONCERNENT ILS FEGLS DA GIUDICAMENT

Per realisar il PI21 GR na dovri betg en mintga cas fegls da valitaziun. Las persunas d'instrucziun als pon dentant duvrar sco meds auxiliars per documentar la basa per lur decisiuns da valitaziun.

4.2 Rasters da valitaziun

Rasters da valitaziun èn meds auxiliars che stattan datiers da l'instrucziun e ch'èn adattads per valitar products e process complexs. Els rendan chapiblas prestaziuns complexas entaifer in champ d'incumbensas cunfinà. Savens stattan els en in stretg connex cun singulas sequenzas d'emprender e cun singuls products e process (p.ex. raster per valitar la qualitad da texts da scolares e scholars u lavurs da project). Els sclereschan gia ordavant ed a moda transparenta criteris e pretensiuns da qualitad. Perquai che tals instruments stattan en in stretg connex cun l'instrucziun, cuntegnan meds d'instrucziun pli e pli savens rasters da valitaziun. La dumonda sch'in med d'instrucziun porscha in tal sustegn, è in criteri impurtant per evaluar meds d'instrucziun.

Rasters da valitaziun cuntegnan caracteristicas e criteris per valitar products (p.ex. lavurs dal mintgadi en il tegnaichasa) u prestaziuns (p.ex. referat a bucca). Els duain gidar las scolares ed ils scholars ad enconuscher qualitads e criteris da valitaziun, uschia ch'els pon er sezs resguardar tals. Rasters da valitaziun gidan ad endrizzar valitaziuns en pliras dimensiuns ed a duvrar criteris da qualitad unitars areguard il cuntegn. Els servan sco basa per feedbacks davart l'emprender e decleran las ponderaziuns ch'ina persona d'instrucziun ha fatg per arivar en la valitaziun ad ina tscherta nota. Cun rasters da valitaziun èsi pli facil d'illustrar il stadi

d'emprender actual da las scolares e dals scholars e da lura valitaziun il stadi en l'attestat cun mo ina nota per rom. Els documenteschan differentas occurrenz da valitaziun en il decurs da l'onn da scola. Els cuntegnan ina data, ina valitaziun scalada, graduada per sector parzial sco er eventualas remartgas. Rasters da valitaziun gidan a render chapaivel la valitaziun cumplexiva en l'attestat e procuran per trasparenza envers las scolares ed ils scholars sco er envers ils geniturs e las persunas responsablas per l'educaziun. Las notas na duain explicitamain betg vegnir deducidas a moda lineara dal dumbler da puncts cuntanschi e da la media da las occurrenz da valitaziun. Cun in code simpel represchentan ellas ina decisiun da bainapprezar che sa basa sin decleraziuns qualitativas.

Rasters da valitaziun èn structurads differentamain tut tenor il rom. Las differenzas resultan da la structuraziun dals roms ch'è dada en il PI21. Cunzunt en il rom NUS hai differenzas tranter ils ciclus. Qua sutvart vegn preschenta ina proposta da structuraziun.

Natira, uman e societad (1. e 2. ciclus)

En il PI21 GR è il rom NUS dividì en 12 champs da cumpetenzza che represchentan la structura tematica. Realisond il plan d'instrucziun vegnan las persunas d'instrucziun a metter durant mintga onn da scola differentes accents tematics. Perquai n'èsi betg raschunaivel da estructurar la valitaziun a maun dals champs da cumpetenzza dal plan d'instrucziun. Empè da quai duai la valitaziun vegnir fatga a maun da las categorias process, products e resultats da l'emprender. «*Process*» designeschan la qualitad da las contribuziuns da la scolara u dal scolar a favur da l'instrucziun, p.ex. l'interess per la chaussa, la premura demussada tar experiments ed observaziuns, il gidar a reflectar en connex cun analisar in fatg, la retschertga d'informaziuns confirm a la finamira. Occurrenz da valitaziun èn per regla observaziuns davart il cumportament durant l'instrucziun. «*Products*» designeschan la qualitad dals products resultads durant l'instrucziun, p.ex. la concepziun dals carnets u dals dossiers, preschenta a bucca/en scrit u protocols d'observaziuns e d'experiments. «*Resultats da l'emprender*» designeschan las enconuschientschas specificas acquistadas e la chapientscha dal rom, la savida metodica e l'applicaziun da tala sco er ils resultats da controllas d'emprender.

Natira, uman e societad (3. ciclus)

Il suandant exempel d'in raster da valitaziun dal 3. ciclus sa referescha al sector parzial «economia, lavur e tegnaichasa» dal champ «natira, uman e societad» dal PI21 GR (stgalim secundar I), ed en quel a la cumpetenzza 5 «far il tegnaichasa e concepir la convivenza». El cuntegna dus stgalims da cumpetenzza da la cumpetenzza da basa ed ina cumpetenzza da

Collecziun da rasters da valitaziun

**Pussaivladad da
valitar sasez e da
sa laschar valitar
lavurs ed**

Las scholaras ed ils scholars san identifitgar, organisar e realisar lavurs dal mintgadi d'ina chasada.

Las scolaras ed ils scolars...

- a) san denominar la diversità da las lavurs d'in tegnairchasa, s'infurmar davart pretensiuns envers in'execuziun da las lavurs che tegna quint da la situaziun e da la chaussa ed empruvar tala.
- b) san s'infurmar davart meds e proceduras da nettegiament ecologicas ed adequatas al material ed empruvar talas a chaschun da lavurs da nettegiament en il tegnairchasa (p.ex. tar vashella da mangiar, cuschinar, tar vestgadira, en locals d'abitar, en cuschina ed en bogn).
- c) san realisar lavurs dal mintgadi exemplaricas d'ina chasada, reflectar davart ils resultats da las lavurs ed optimar talas (p.ex. lavurs da nettegiament, da mantegniment, d'organisaziun).

Graduaziun/ scalaziun

Lavandaria, cucina	Giudicament da sasez		Giudicament tras auters	
	betg adempli	adempli	betg adempli	adempli
La scolara u il scolar sa denominar las lavurs dal tegnairechasa.				
La scolara u il scolar sa duvrar cun dieras finamiras correctamain il tumbler.				
La scolara u il scolar enconuscha il avantatgs e dischavantatgs dals differents meds u pulvras da lavar.				
La scolara u il scolar sa duvrar correctamain la maschina da lavar.				
La scolara u il scolar è abel da faudar la laschiva da cucina lavada e setga.				
La scolara u il scolar sa nettegiar la cumbinaziun da cucina conform al material ed a moda ecologica.				
La scolara u il scolar sa nettegiar il palantschieu da cucina conform al material ed a moda ecologica.				
La scolara u il scolar producsch il product sco er il process d'emprender.				
La scolara u il scolar è abel da guidar e concepirla la distribuziun da la lavur entaifer la gruppa.				
Validaziun cumplexsiva:				
Remartgas:				

Finamiras dal rom e finamiras transversalas

Valitaziun transparenta

FACIT CONCERNENT ILS RASTERS DA VALITAZIUN

- Persunas d'instrucziun pon applitgar rasters da valitaziun sco basa per discurs da valitaziun u da situaziun cun scolaras e scolaras per cumprovar valitaziuns pluridimensiunalas. Il diever da rasters da valitaziun stgaffescha trasparenza davart ils criteris da valitaziun e pussibilitatescha a las scolaras ed als scolaras da valitar sasezs e da reflectar davart lur agen emprender.
- En ils rasters da valitaziun ston vegnir integrads criteris per cumpetenzas dal rom e per cumpetenzas transversalas.

4.3 Rasters da cumpetenza

Rasters da cumpetenza èn rasters da valitaziun che sa basan sin ils stgalims da cumpetenza dal PI21 GR. Els cuvran a moda cumplexiva in rom cun tut ils champs da cumpeten-

za. Rasters da cumpetenza sa differenzieschan areguard la concepziun e la furma d'applicaziun. Els èn adattads sco basa per discurs da valitaziun, da situaziun u da promoziun. Els servan cunzunt a mussar progress individuals e pon er vegnir duvrads per planisar l'instrucziun a moda orientada a la promoziun. Els n'èn betg ina cumponenta da l'attestat, mabain cuntegnan infurmaziuns complementaras. Bleras persunas d'instrucziun en scolas grischunas lavuran cun tals instruments.

Rasters da cumpetenza sa differenzieschan er areguard las scalas duvradas ed areguard il grad da precisaziun da l'infurmaziun. En rasters holistics vegnan las prestaziuns posiziunadas sin basa d'ina impressiun generala sin ina scala u munidas cun ina valur da puncts. Valurs decisivas da la scala vegnan descrittas areguard il cuntegn e la qualitat. Rasters holistics desistan da valitar blers criteris singuls e cumpiglian il maletg d'ina prestaziun, p.ex. d'in champ da cumpetenza, sco unitad. En il rom dal PI21 GR servan els sco orientaziun.

In raster da cumpetenza holistic enconuscent è la norma europeica communabla per emprender linguas:

	A Utilisaziun elementara da la lingua		B Utilisaziun autonoma da la lingua		C Utilisaziun cumpetenta da la lingua	
	A1 (Breakthrough)	A2 (Waystage)	B1 (Threshold)	B2 (Vantage)	C1 (Effective Operational Proficiency)	C2 (Mastery)
Exempels						
Tadlar	Pleds simpels, frases curtas	Pleds ils pli frequents	Temas enconu- schents	Referats pli lungs/ films	Referats lungs/ films s. problems	Senza problems
Leger	Nums, pleds curts	Texts curts, simpels	Lingua da mintgadi fre- quenta	Prosa, artitgels	Texts specifics complexs	Senza problems
Discurrer	Singuls pleds	Discurs curts	Discurs dav. temas enconu- schents	Spontan e fluid	Expressiun precisa da ponderaziuns	S. problems en la comunicaziun
Scriver	p.ex. curta carta postala	Notizias simplas, curta brev	Texts coerents davart temas enconuscents	Texts detagliads davart blers temas	Buna structura, stil segir	Senza problems en la communi- caziun

Link: Rasters da cumpetenza per il giudicament, rapport specific da la gruppa da lavur CDEP, pagina 15

Rasters da cumpetenzza per l'emprima e segunda lingua es-tra duain vegnir structurads tenor ils champs da cumpetenzza dal Plan d'instrucziun 21. En l'emprima dimensiun duain figu-rar ils sis nivels da cumpetenzza A1 – A2 – B1 – B2 – C1 – C2 (per regla cun ina differenziaziun supplementara per nivel).

2. Zyklus			3. Zyklus		
A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2

Link: Rasters da cumpetenzza per la validaziun, rapport specific da la gruppa da lavur CDEP, pagina 22

La scala sa basa sin ils champs da cumpetenzza e sin ils stgalims da cumpetenzza da la norma europeica commu-nabla per las linguas. La grafica mussa tge stgalims da cum-petenzza che correspundan a la cumpetenzza da basa (fund grisch) resp. als stgalims da cumpetenzza supplementars dal ciclus (lingia da color). La classificaziun ha lieu cun agid dals descripturs dal portfolio europeic da linguas e po vegnir fatga cun valitar sasez e cun sa laschar valitar.

Er per auters roms existan rasters da cumpetenzza. Il feigl da validaziun per matematica è p.ex. structurà tenor ils trais champs da cumpetenzza «dumber e variablas», «furma e spa-zi» sco er «grondezzas, funcziuns, datas e casualitad». Las activitads tar mintgin da quests trais champs da cumpetenzza pon vegnir validadas a moda summarica.

FACIT CONCERNENT ILS RASTERS DA CUMPETENZA

Rasters da cumpetenzza pon vegnir duvrads da las personas d'instrucziun per explitgar co ch'ellas han valità las scholaras ed ils scholars. Els èn in agid per la planisaziun individuala da la promoziun.

4.4 Profils da cumpetenzza

Profils da cumpetenzza dattan ina survista da las cumpetenzas da las scholaras e dals scholars areguard ina situaziun pretensi-usa (p.ex. tscherna da professiun). En il context da scola po uschia vegnir visualisada la validaziun da las prestaziuns en in tschert rom en cumparegliaziun cun las cumpetenzas fundamentalas pretendidas. Tals profils fan principalmain indi-caziuns davart las cumpetenzas dal rom. Per il success d'emprerder e per l'emprerder per vita duranta han las cumpetenzas transversalas ina impurtanza gist uschè gronda. En il mund professiunal servan profils da cumpetenzza a far cumparegliaziuns tranter las pretensiuns che vegnan fatgas d'ina professiun e las cumpetenzas ch'ina candidata u in candidat prenda cun sai en vista ad in engaschament. In ex-empel en chaussa èn ils profils da cumpetenzza che l'unìon svizra d'artisanadi e mastergn e la CDEP han elavurà l'onn 2011. Per la nova concepziun da la 3. classa dal stgalim se-cundar I vegnan profils da cumpetenzza a survegnir ina im-purtanza centrala. Ina introducziun da profils da cumpetenzza per midar dal stgalim da la scolina al stgalim primar resp. dal stgalim primar al stgalim secundar I n'è dentant betg giavi-schabla. Las interfatschas tranter il stgalim da la scolina ed il stgalim primar resp. dal stgalim primar ed il stgalim secundar I funcziunan excellentamain. Perquai preferescha la scola grischuna qua er vinavant la cultura cumprovada dal discurs.

Link: Profils d'exigenzas en il mund professiunal

Il chantun Grischun sa participescha als suandants instru-ments per l'analisa individuala da la situaziun, che funcziunan sco profils da cumpetenzza:

- Il *cocpit da classa* è in sistem da test, cun il qual persunas d'instrucziun pon cumparegliar il stadi da las 3. fin 9. classas en ils roms tudestg e matematica cun ina empro-va da controlla represchentativa fatga tar 450–600 sco-laras e scholars. Il cocpit da classa è translata fin ussa sco unic instrument en tut ils idioms (fin 2020).
- Il *Lernlot* pussibilitescha a personas d'instrucziun da con-trollar, sche lur scholaras e scholars han cuntanschi amez la 2. classa dal stgalim primar las finamiras da l'instrucziun en secturs parziels da matematica e da tudestg.
- La *Lernlupe* vegn a pussibilitar a partir dal 2017 a persunas d'instrucziun da controllar, sche lur scholaras e scholars da la 3. fin 6. classa dal stgalim primar han cuntanschi las finamiras da l'instrucziun en matematica e tudestg.
- Il *Lernpass* sustegna las scholaras ed ils scholars cun tools che sa basan sin l'internet a planisar, reflectar e docu-mentar a moda autonoma lur process d'emprerder.
- Il *Stellwerk* pussibilitescha a las scholaras ed als scholars dal 8. onn da scola da far in'analisa individuala da la situ-aziun sin basa da l'internet.

Link: cockpit da classe

Link: Lernlot

Link: Lernlupe

Link: Lernpass

Link: Stellwerk

5. Scalas da valitaziun

5.1 Deducziun da las notas d'attestat

Las notas d'attestat vegnan deducidas en trais pass.

1. La persuna d'instrucziun cumpilescha las observaziuns davart caracteristicas definidas tar in champ da cumpetenzza sco er sias occurrenz da valitaziun. En quest connex resguarda ella il svilup da la tendenza da las singulas observaziuns e da las singulas valitaziuns. Plinavant decida ella, co ch'ella vul tractar notas extremas.
2. La persuna d'instrucziun resumescha las singulas observaziuns e las singulas valitaziuns ad ina nota d'attestat. Quella n'è betg ina media matematica da tut las valitaziuns parzialas. Ella è in code per la decisiun professiunala da la persuna d'instrucziun. Las singulas observaziuns e las valitaziuns parzialas (formativas, summativas, prognosticas) duain vegnir validadas en quest connex en il senn d'ina promoziun e d'ina valitaziun cumplessiva da la scolara u dal scolari.
3. La persuna d'instrucziun explitgescha sia valitaziun en il discurs cun las scholaras ed ils scholars sco er cun ils geniturs. En quest connex parta ella da la giustificaziun da la nota. Ella duai pudair plausibilisar sia valitaziun. Observaziuns da singulas caracteristicas dal champ da cumpetenzza servan sco exempels.

Per la nota che vegn dada èn decisivs differents aspects. Da quels vegnan utilisads ils suandants trais a moda complementara in sper l'auter en il rom dal PI21 GR (guardar tabella sin pagina 21).

Link: Deducziun da las notas d'attestat per la valitaziun, rapport specific da la gruppa da lavur CDEP, pagina 26

FACIT CONCERNENT LA DEDUCZIUN DA LAS NOTAS D'ATTESTAT

- La deducziun da la nota d'attestat resta ina decisiun professiunala da la persuna d'instrucziun. Ella vegn fatga en il senn da la promoziun e da la valitaziun cumplessiva da las scholaras e dals scholars.
- La nota d'attestat duai pudair vegnir plausibilisada en il discurs cun ils geniturs.

FACIT CONCERNENT ILS PROFILS DA CUMPUETENZA

- Il chantun Grischun è da l'avis ch'i na saja betg raschunaivel da duvrar profils da cumpetenzza per midadas dal stgalim da la scolina al stgalim primar e dal stgalim primar al stgalim secundar I.
- Per decisiuns da tschernas da professiun e da scola tranter il stgalim secundar I ed il stgalim secundar II po vegnir duvrà il Stellwerk.

Nota	6 fitg bun	5 bun	4 suffizient	3 insuffizient	2+1 (fitg) debel
Aspect	La scolara u il scolari...				
Cuntanscher las finamiras da l'instrucziun	cuntanscha a moda segira finamiras da l'instrucziun preten-siusas en la gronda part dals champs da cumpetenzza.	cuntanscha finami-ras da l'instrucziun en tut ils champs da cumpetenzza e per part er finamiras da l'instrucziun pli preten-siusas.	cuntanscha finami-ras da l'instrucziun fundamentalas en la gronda part dals champs da cumpetenzza.	na cuntanscha betg anc finamiras da l'instrucziun funda-mentalas en plirs champs da cumpetenzza.	na cuntanscha betg anc finamiras da l'instrucziun funda-mentalas en la gronda part dals champs da cumpetenzza.
Schliar lezias e pensums (perfor-manza)	schlia lezias e pensums cun in grad da difficultad pli aut cun success cumplain.	schlia lezias e pensums cun in grad da difficultad pli aut per part cun success.	schlia lezias e pensums cun cumpetenzas da basa a moda suffizienta.	schlia lezias e pensums cun cumpetenzas da basa a moda insufficienta.	na schlia naginas lezias e nagins pensums cun cumpetenzas da basa.
Cuntanscher stgalims da cumpeten-za tenor il PI 21	ademplescha ils stgalims da cumpetenzza che tutgan tar l'incumbensa dal ciclus e dispona en singuls champs da cumpetenzza da cumpetenzas pli vastas..	ha cuntanschi ils stgalims da cumpetenzza che tutgan tar l'incumbensa dal ciclus.	ha cuntanschi bunamain tut ils stgalims da cumpetenzza ch'èn desi-gnads sco cumpetenzas da basa.	ha cuntanschi mo ina part dals stgalims da cumpetenzza ch'èn desi-gnads sco cumpetenzas da basa.	ha cuntanschi mo singuls dals stgalims da cumpetenzza ch'èn designads sco cumpetenzas da basa.

¹ In connex tranter ils stgalims da cumpetenzza e las notas po vegnir tratg mo a la fin dals ciclus.

5.2 Scala da notas

La scala da notas è definida en las explicaziuns davart l'attestat unitar per la scola populara grischuna.

Link: [Explicaziuns davart l'attestat](#)

Tradizionalmain vegn validada en il chantun Grischun la prestaziun, q.v.d. i vegn valità, sche las finamiras fixadas en l'instrucziun èn vegnidas cuntanschidas. Er cun il PI21 GR resta il cuntanscher las finamiras che la persuna d'instrucziun ha fixà per l'instrucziun, la scala la pli impurtanta per la validaziun. En la validaziun orientada a las cumpetenzas pon ultra da quai vegnir resguardads complementarmain dus ulteriurs aspects en la validaziun cumplessiva:

1. *Schliar lezias e pensums:* Cumpetenzza sco tala n'è betg observabla. La prestaziun mussada lascha mo trair conclusiuns areguard il potenzial ch'è davosvart. Sin basa da la moda e maniera co che lezias e pensums vegnan schliads pon percurter vegnir tratgas tschertas conclusiuns areguard la cumpetenzza ch'è avant maun (savida, abilitads/inschigns, fermezzas).
2. *Cuntanscher stgalims da cumpetenzza a la fin dals ciclus:* Las scolaras ed ils scolars ston survegnir la pussaivla-

dad da lavurar vi dals stgalims da cumpetenzza che appartegnan a l'incumbensa dal ciclus, ma che sa chat-tan ordaifer las cumpetenzas da basa. En spezial scola-ras e scolars talentads duain pudair s'approfondar en temas e cuntegns supplementars resp. da lavurar en l'agen tempo d'emprender vi da stgalims da cumpetenzza pli vastas. Er scolaras e scolars da classas da nivel sen-za cumpetenzas extendidas duain vegnir sustegnids en il senn d'ina promoziun orientada a la fermezza en vista a la tscherna da professiun.

Per la validaziun orientada a las cumpetenzas è decisiva la circumstanza che cumpetenzas acquistadas sa mussan mo en ina prestaziun observabla: Quai che las scolaras ed ils scolars san, sa mussa en la moda e maniera, co ch'els schli-an lezias e pensums e vegnan a fin cun situaziuns preten-siusas.

FACIT CONCERNENT LA SCALA DA NOTAS

Cumpetenzas pon vegnir validadas, sche las scolaras ed ils scolars adempleschan a moda observabla las pretensiuns da las finamiras da l'instrucziun.

6. Structura dals attestats

6.1 Cuntegns dals attestats

En general

L'attestat è in document uffizial che documentescha la frequentaziun da la scola e las prestaziuns furnidas. La summa dals attestats annuals duai documentar la carriera da scola da las scholaras e dals scholars e serva uschia er sco mussament per l'adempliment da l'obligaziun d'ir a scola. La concepziun dals attestats s'orientescha tenor ils suandants principis:

- L'attestat è concis e cuntegna mo quai ch'è stringentmain necessari tenor la legislaziun chantunala. Ulteriuras infurmaziuns ch'intermedieschan in maletg differenzià fan part da documents complementars, en emprima lingua en furma da rapports davart l'emprender.
- Las notas d'attestat èn in instrument formalisà per giudigar las prestaziuns da scola ed èn il resultat d'ina decisiun professiunala da bainapprezar da la persuna d'instrucziun.
- Da princip vegn dada ina nota per rom tenor la tavla da lecziuns. En il discurs cun ils geniturs explitgeschan las persunas d'instrucziun en cas da basegn differenziaziuns sin basa da lur fegls da giudicament.
- Il cumportament social, d'emprender e da lavurar vegn valità cun bun (valitaziun normala), fitg bun (divergenza extraordinaria en il senn positiv), sufficient (divergenza en il senn negativ) u insufficient (divergenza extraordinaria en il senn negativ).

Ils attestats da tut ils ciclus cuntegnan las suandantas indicaziuns:

- Persunalias da la scolara u dal scholar e da las persunas responsablas per l'educaziun
- Num da la scola frequentada
- Onn da scola e classa frequentada
- Decisiun da promoziun
- Num e sutscriziun da la(s) persuna(s) d'instrucziun da classa
- Suttscriziun da las persunas responsablas per l'educaziun per confermar d'avair prendì enconuschientscha

Ulteriuras indicaziuns pon vegnir agiuntadas, sche las *directivas concernent ils attestats e la promoziun* prevesan quai:

- Ev. rapport davart l'emprender en furma libra che infurmescha davart il stadi actual da la competenza da la ma-

teria e che mussa aspects impurtants dal cumportament social, d'emprender e da lavurar.

- L'attestat da scholaras e scholars che han in basegn spezial da promoziun (promoziun integrativa cun u senza adattaziun da las finamiras da l'instrucziun, mesiras pedagogic-terapeuticas, audiopedagogia e mesiras tar donnas da la vesida, scolaziun speziala integrativa u separativa, mesiras per scholaras e scholars che han talents extraordinaris) sto vegnir cumpletà cun in rapport davart l'emprender. En il rapport davart l'emprender duai vegnir menziunà en spezial, tge finamiras da l'instrucziun che la scolara u il scholar ha cuntanschì sco er il gener e la dimensiun da las mesiras da la pedagogia speziala.
- Scholaras e scholars da lingua estra che vegnan scolarisads senza avoir enconuschientschas da la lingua d'instrucziun, survegnan l'emprim onn in rapport davart l'emprender empè d'in attestat da notas. En il segund onn poi vegnir desistì da dar notas en singuls roms, sche las scholaras ed ils scholars na cuntanschan betg las finamiras da l'instrucziun, perquai ch'els èn da lingua estra. En ils roms senza notas stoi vegnir fatg in rapport davart l'emprender.
- Tut ils roms cun in'adattaziun da las finamiras da l'instrucziun sco er la dispensaziun da roms.

Per far ils attestats da semester resp. ils attestats annuals stat a disposiziun en il chantun Grischun in tool d'attestat che sa basa sin l'internet.

[Link: Directivas concernent ils attestats e la promoziun](#)

[Link: Far l'attestat](#)

[Link: Explicaziuns davart l'attestat \(fin 2018\)](#)

Scolina

En il chantun Grischun vegn la scolina reglada dapi l'onn 2012 tras la legislaziun davart las scolas popularas e manada da las instituziuns ch'èn er responsablas per la scola primara. Ir a scolina è anc adina facultativ. Il chantun emprova da pussibilitar ad uschè blers uffants sco pussaivel dad ir a scolina. El maina però anc adina separadamain l'emprim ciclus dals stgalims da scola: 2 onns scolina e 2 onns scola primara. La purschida d'emprender da la scolina vegn descritta en l'emprim ciclus en il PI21 GR.

En scolina na datti nagins attestats. La promoziun ed il giudicament complessiv dals uffants han lieu senza notas.

[Link: 1. ciclus \(scolina\) en il PI21 GR](#)

Cun entrar en scolina cumenza per l'uffant la carriera da furmaziun en la scola populara. El vegn integrà en il context social da la scola ed introduci en il mund da l'emprender en scola. La scolina è in nov spazi da vita, da gieu e d'experienceschas e maina en in ambient social extendi cun novas incumbensas e cun novas sfidas.

En scolina emprendan ils uffants d'enconuscher il gieu e l'emprender sco unitad. Perquai vegn l'instrucziun organisa da e concepida per gronda part a moda interdisciplinara. Cun nov access orientads al svilup fa il PI21 GR ina punt da la perspectiva da svilup a la structura dals singuls roms dal plan d'instrucziun.

Access orientads al svilup e champs dal plan d'instrucziun 21

[Link: Access orientads al svilup en il PI21 GR, pagina 24](#)

1./2. classa dal stgalim primar

Il Plan d'instrucziun 21 formulescha per l'emprima giada stgalims da cumpetenza obligatorics per la fin dal 1. ciclus (fin da la 2. classa dal stgalim primar). La lescha da scola dal chantun Grischun lascha decider ils purtaders da scola, sch'els fan il giudicament en l'attestat da la 1. e 2. classa dal stgalim primar cun notas u cun plets (art. 41 al. 3).

[Link: Muster da l'attestat dal stgalim primar](#)

3./4. e 5./6. classa dal stgalim primar

Las regulaziuns liantas, ils sbozs e las explicaziuns sa chattan en l'emprima part da quest chapitel sut „En general“.

Stgalim secundar I

Las regulaziuns liantas, ils sbozs e las explicaziuns sa chattan en l'emprima part da quest chapitel sut „En general“. La procedura d'admissiun è descritta en las infurmaziuns da basa davart la procedura d'admissiun.

[Link: Procedura d'admissiun](#)

6.2 Cumportament social, d'emprender e da lavurar

Las ponderaziuns generalas davart la diagnosa, la promoziun ed il giudicament da cumpetenzas transversalas èn pre-

schentadas en il chapitel 3.9 da quest manual cun la conclusiun ch'il chantun Grischun mantegna la terminologia vertenta dal cumportament social, d'emprender e da lavurar e dal giudicament cun plects. Er las categorias da giudicament restan las medemas:

Cumportament d'emprender	Cumportament da lavurar	Cumportament social
• Chapescha svelt ils fatgs • Emprenda e lavura independenta-main • Ha perseveranza d'emprender e da lavurar	• Lavura cun quità • Sa participescha a l'instrucziun • Fa ils pensums e las lezijs	• È abel da lavurar en in team • Observa las reglas da la convivenza en scola

Link: Explicaziuns davart l'attestat

6.3 Rapport davart l'emprender

Tenor las directivas sto l'attestat vegnir cumpletta en tscher-tas situaziuns sco fin ussa cun in rapport davart l'emprender. Ils rapports davart l'emprender infurmeschan davart il stadi actual da las cumpetenzas sco er davart aspects impurtants dal cumportament social, d'emprender e da lavurar. Ultra da quai cuntegnan els infurmaziuns detagliadas davart las re-sursas, davart las pussaivladads da svilup sco er davart la situaziun d'emprender speziala d'ina scolara u d'in scolar. Els èn formulads a moda concreta, bain chapibla e senza valitaziun. Il rapport davart l'emprender sto vegnir applitgà tar tut las scholaras e tut ils scholars che han in basegn spezial da promoziun.

Link: Rapports davart l'emprender

6.4 Scolaziun speziala

Tut las scholaras e tut ils scholars cun scolaziun speziala sur-vegnan in attestat cun il titel „attestat da scola speziala“.

Per il giudicament valan ils medems princips sco per il giudi-cament da las scholaras e dals scholars da la scola regulara. Il giudicament en la scolaziun speziala ha per regla lieu cun in attestat che vegn cumpletta cun in rapport davart l'emprender. Sch'i n'è betg raschunaivel u pussaivel en il cas singul da far in attestat da notas u da plects e d'aggiuntar in rapport davart l'emprender en la scolaziun speziala separa-tiva, po la scolara u il scolar pertutgà vegnir giuditgà cun in attestat da scola speziala en furma libra senza aggiuntar in rapport davart l'emprender.

Link: Attestat da la scolaziun speziala

FACIT CONCERNENT ATTESTATS E RAPPORTS DAVART L'EMPRENDER

L'introducziun dal PI21 GR chaschuna mo pitschnas midadas terminologicas en ils attestats ed en ils rapports davart l'emprender.

7. Agiuntas

7.1 Glossar

Il suandant glossari explitgescha noziuns specificas ch'èn centralas en connex cun diagnosa – promover – giuditgar. La terminologia generala dal Plan d'instrucziun 21 e da la legislaziun da scola dal Grischun vegn percunter premessa sco enconuschenta.

Giudicament	Svalitaziun professiunala e subjectiva d'ina cumpetenzza, d'ina prestaziun u d'in stadi da prestaziun:
formativ	feedbacks orientads a la promoziun
summativ	valitaziun che tira bilantscha da las prestaziuns
prognostic	giudicament cumplessiv orientà al futur
Fegls da giudicament	Glistas per fixar las occurrenzas da giudicament
Rasters da giudicament	Glistas d'observaziun structuradas tenor criteris davart il stadi actual d'emprender da las scolaras e dals scholars
Cumpetenzza	Cumpiglia ils trais aspects: 1. <i>Enconuschientschas</i> : Las enconuschientschas e la chapientscha ch'èn necessarias per schliar ina lezia u in pensum. Da quai fan part er l'analisa e la structuraziun d'infurmaziuns. 2. <i>Savair</i> : L'abiltad e l'inschign d'applitgar las enconuschientschas en la pratica per schliar ina lezia u in pensum. 3. <i>Vulair</i> : La prontezza, la tenuta e l'idea d'acquistar e d'applitgar enconuschientschas e savida.
Profil da cumpetenzza	Instrument per cumparegliar las prestaziuns cun ina glista da pretensiuns
Rasters da cumpetenzza	Tabellas per ordinar singulas cumpetenzas en la totalitad da las cumpetenzas d'in rom

Eruida dal stadi d'emprender

Examinaziun tras il chantun, quant bain che las scolas u singulas classas adempleschan las pretensiuns da cumpetenzza dal plan d'instrucziun

Cumpetenzas transversalas:

persunalas	autoreflexiun, autonomia ed independenza
socialas	abiltad da manar in dialog, abiltad da cooperar, abiltad da schliar conflicts e savair ir enturn cun diversitad
metodicas	abiltad linguistica, trair a niz infurmaziuns e schliar incumbensas/problems

ECF

Examinaziun da las cumpetenzas fundamentalas: examinaziun tras la confederaziun e la CDEP, sche la gronda maioritad da las scolaras e dals scholars d'in chantun ha cuntanschì las finamiras da furmaziun naziunalas

Finamira da l'instrucziun

La persuna d'instrucziun fa pretensiuns concretas – sin basa (dal PI21 GR e) dals meds d'instrucziun – per tscherts temas e nivels, che las scolaras ed ils scholars duain cuntanscher en ina perioda determinada

7.2 Register dals links

Basas legalas

- Lescha da scola, art. 2, paradigma da promoziun: <http://www.gr-lex.gr.ch/data/421.000/de/art2>
- Tavlas da lecziuns scola primara: https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administraziun/ekud/avs/manaschiscola/lehrplan/lehrplan_primar/Seiten/Urari.aspx
- Tavlas da lecziuns scola stgalim secundar I: https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administraziun/ekud/avs/manaschiscola/lehrplan/plan_d'instrucziun/Seiten/Urari.aspx

Plan d'instrucziun 21 Grischun

- LP21 GR 1. ciclus (scolina): <http://gr-d.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|5>
- Cumpetenzas transversalas: <https://gr-r.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|3&hilit=101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3#101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3>
- Cumpetenzas da basa:

<http://gr-d.lehrplan.ch/102wWasB6UZ2HWNl8fbZLky2GXmCwz>

- Cumpetenzas transversalas, promoziun en scola:
<https://gr-d.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|3&hilit=101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3#101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3>

Decisiuns che concernan la carriera da scola

- Directivas davart las mesiras da la pedagogia speziala:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/Mesiraspedagogiaspeziala/Seiten/Integrative-Foerderung.aspx>
- Directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/procedura/Seiten/Scola%20populara.aspx>
- Directivas davart la procedura d'admissiun:
http://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Uebertrittsverfahren_Richtlinien_de.pdf
- Procedura d'admissiun:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/procedura/Seiten/Termins.aspx>
- Adattaziun dal plan d'instrucziun en la lescha da scola:
<http://www.gr-lex.gr.ch/data/421.000/de/art45>
- Dispensaziun da roms en l'ordinaziun da scola:
<http://www.gr-lex.gr.ch/data/421.010/de/art48>

Attestats e rapports davart l'emprender

- Directivas concernent ils attestats e la promoziun:
https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Lehrplan21_DFB_Weisungen_Zeugnisse_Promotion_15052017_rm.pdf
- Orientaziun da las decisiuns da promoziun a la promoziun da l'emprender
<http://www.gr-lex.gr.ch/data/421.010/de/art38>
- Promoziun e midada da stgalim en la lescha da scola:
<http://www.gr-lex.gr.ch/data/421.000/de/art42>
- Explicaziuns davart l'attestat:
http://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Zugnis_Erlaeuterungen_ab_SJ14-15_de.pdf
- Far l'attestat:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/attestat/Seiten/Erstellung.aspx>
- Muster da l'attestat dal stgalim primar:
https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/attestat/Seiten/Grundlagen_Unters-tuetzung.aspx
- Rapport davart l'emprender:

<http://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Schulbetrieb/zeugnis/Seiten/Lernbericht.aspx>

- Attestat da la scolaziun speziala:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/attestat/Seiten/Sonderschulung.aspx>
- Cumpetenzas transversalas:
<https://gr-r.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|3&hilit=101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3#101e200242mDudHWferD69zDUHXZX3>
- Cumportament social, d'emprender e da lavurar:
https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/attestat/Seiten/Grundlagen_Unters-tuetzung.aspx
- Deducziun da las notas d'attestat:
https://www.d-edk.ch/sites/default/files/fachbericht_be-urteilen_2015-11-03.pdf (Seite 26)

Giudicament da las prestaziuns

- Fegl d'infurmaziun davart il giudicament da la prestaziun en talian sin il stgalim secundar I:
https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/lehrplan/plan_d'instrucziun/Seiten/Roms.aspx
- Fegl d'infurmaziun davart il giudicament da la prestaziun en englais sin il stgalim primar:
http://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Lehrplan_Primar_Englisch_56_Merkblatt_de.pdf
- Analisa da la situaziun en englais sin il stgalim secundar I:
https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/lehrplan/plan_d'instrucziun/Seiten/Roms.aspx
- Punct da referiment/dimensiuns dal giudicament:
https://www.d-edk.ch/sites/default/files/fachbericht_beurteilen_2015-11-03.pdf (Seite 8/9)
- Access orientads al svilup:
<https://gr-r.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|5&hilit=101e200RaJWPtEVRnNqcspVemhRBRw#101e200RaJWPtEVRnNqcspVemhRBRw>

Eruir il stadi d'emprender sin basa da l'internet

- Cocpit da classa: <https://www.klassencockpit.ch/>
- Lernlot: <http://www.lernlot.ch/>
- Lernlupe: <http://www.lernlupe.ch/>
- Lernpass: <http://www.lernpass.ch/Pages/index.html>
- Stellwerk: <http://www.stellwerk-check.ch/>
- Profils d'exigenzas en il mund professional:
<http://www.anforderungsprofile.ch/>

Funcziuns dal giudicament

- Orientaziun da la scola populara:
<http://gr-d.lehrplan.ch/102n6q6B3zBq6CLM72Nm2edv5vSVct>
- Funcziuns dal giudicament:
<https://gr-r.lehrplan.ch/index.php?code=e|200|2&hilit=101e200vfTDvvEEhCkTASzCFrrK7Zt#101e200vfTDvvEEhCkTASzCFrrK7Zt>

Meds auxiliars per il giudicament

- Rasters da cumpetenza:
https://www.d-edk.ch/sites/default/files/fachbericht_bearbeiten_2015-11-03.pdf (Seiten 15 und 22)

Noziun da cumpetenza

- Noziun da cumpetenza tenor Weinert:
<https://homepage.univie.ac.at/henning.schluss/seminare/053-SE-Diplomandinnenseminar/Texte/weinert-2002-vergleistungsmessung.pdf> (Seite 27 f.)

Basas legalas

- Conclus da la regenza dals 15 da mars 2016:
https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Lehrplan21_RB_rm.pdf
- Rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 Grischun:
https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Lehrplan21_Bericht_Umsetzung_rm.pdf

Furmaziun supplementara

- Furmaziun supplementara SAPGR:
<http://www.phgr.ch/weiterbildung/lehrplan-21/>

Meds d'instrucziun

- Meds d'instrucziun:
<https://www.gr.ch/RM/instituziuns/administrasiun/ekud/avs/manaschiscola/Seiten/MedsInstrucziun.aspx>

Impressum

Editur: Uffizi per la scola populara ed il sport dal Grischun
Concept da cumposiziun: Ramun Spescha
Fotografia: Ralph Feiner

Settember 2018

